

Ing. Monika Mechová
www.krmeni-koni.cz

KDYŽ JÁ JIM DÁM OVSA aneb abeceda zdravého krmení koní

Do rukou se vám dostává ebook, jehož cílem není být učebnicí výživy, ale praktickou příručkou pro každodenní krmení koní. Neobsahuje dlouhé teoretické statě, ale stručný a jasný návod, jak krmit koně tak, aby byli zdraví a spokojení.

Najdete zde popis nejčastějších chyb a omylů, se kterými se ve stájích setkávám. A také návod, jak to dělat správně.

Ebook volně šiřte, sdílejte, posílejte, kopírujte. Nicméně prosím pouze jako celek, ať to dává smysl :-)

Pamatujte:

Výživa je základ pro zdraví koně.

Všechno ostatní už je jen další krok.

Výživná kondice aneb jak vypadá ideální kůň

Praktická výživa koní se potýká se dvěma největšími problémy:

- mnoho lidí si neuvědomuje, že správná výživa je základem koňského zdraví
- lidé si neuvědomují, že jejich kůň není v dobré kondici

Existuje několik způsobů, jak určit, zda je kůň hubený nebo tlustý. Nejčastěji se používá Hennekeho stupnice. Jen málokdo však dokáže koně na tuto stupnici správně umístit a i odborníci se mohou (a zpravidla budou) drobně lišit. Jak tedy koně správně ohodnotit?

Optimální výživná kondice v několika krocích

Pokud se budete dívat na koně a budete určovat jeho výživnou kondici, což je první krok pro sestavení vhodné krmné dávky, musíte VŽDY zohlednit jeho individualitu. Achaltekinský kůň bude v optimální formě vypadat jinak než německý teplokrevník a fríský kůň bude vždy trochu kulatější. Níže najdete pár bodů, podle kterých se můžete při odhadování kondice řídit. Jsou orientační a nemusí platit 100%, ale co je dnes na 100%? :-)

■ Snažte se najít žebra

- Nejde to? Váš kůň je tlustý
- Lze je snadno nahmatat, ale nejsou vidět? To je ideální stav
- Jsou žebra vidět? Váš kůň je hubený

■ Zkontrolujte plece a kohoutek

- Kohoutek skoro splývá se hřbetem, a lze kolem něho "zabořit" prsty do tukové tkáně? Váš kůň je tlustý
- Kohoutek plynule přechází ve hřbetní linii a je mírně obalený tukem? To je ideální stav
- Kohoutek je výrazně vystouplý a takřka "holý"? Váš kůň je hubený

■ Zkontrolujte zád'

- Má kůň nad kořenem ocasu vystouplý tukový polštářek? Pak je tlustý
- Má váš kůň při pohledu zezadu vystouplou páteř a zád' ve tvaru střechy? Pak je hubený.

■ POZOR!

- Velké břicho neznamena vždy tlustého koně, tzv. senné břicho je způsobeno velkým objemem krmiva v trávicím traktu a povolenými břišními svaly. Také to může být způsobeno velkým množstvím jadrných krmiv na úkor krmiv objemných (seno, pastva). Kůň s velkým břichem tedy paradoxně může být (a dost často je) ve špatném výživném stavu.

Obr. 1 Velmi hubený kůň

Obr. 2 | tento kůň je hubený

Obr. 3 Tlustý kůň

Obr. 4 Kůň v optimálním výživném stavu

Krmná technika aneb pravidla koňského stolování

Správná krmná technika je skoro stejně tak důležitá, jako dobře sestavená krmná dávka. Protože i když budete mít sebelépe vypočítané a nachystané krmení, nebude fungovat, pokud nebude koni podáno správným způsobem, který zohledňuje nejen fungování trávicího systému koní obecně, ale i individuality koně a systém ustájení.

Zlaté pravidlo při krmení koní zní: **Nejprve objem, až potom jádro.** Co to znamená? Kůň by měl mít ideálně celý den přístup k pastvě nebo senu a k tomu by měl dostat ve dvou až třech denních dávkách žlabová krmiva (koncentrát + doplňky). Pokud toto není možné, je důležité krmit koňe tak, aby mu vždy v boxe alespoň trochu sena zbývalo (tak si můžete být jisti, že má sena tolik, kolik potřebuje). Toto pravidlo se samozřejmě musí upravit u koní, kteří seno chronicky zašlapávají, jsou obézní, přežírají se atp. Cca pul hodiny po založení sena je pak čas na krmění žlabových krmiv. Pozor na zmíněné koně, kteří se senem přežírají. Překrmování senem je stejně špatné jako překrmování čímkoli jiným. Mnoho koní tráví zimu v bahnitým výběhu, kde celý den prostojí u balíku sena. Abyste tomuto zamezili, je vhodné použít zpomalovače krmení, sítě apod. Kůň by měl mít cca 1,5 - 2 % své váhy sena denně.

Proč?

Protože koňské trávení je uzpůsobeno ke kontinuálnímu příjmu malého množství krmiva. Pokud kůň dostane na prázdný žaludek velkou dávku jadrného krmiva, trávení mu rozhodíme a hrozí trávicí obtíže. Od vředů přes koliky až ke zhoršenému vstřebávání živin.

Další důležitou věcí je respektování individuality koně. Jsou koně, kteří potřebují na krmení klid, nedokáží se nakrmit ve stádě na pastvině, jsou nervózní, hltají a krmení pořádně nerozkoušou a neprosliní.

U pastevních ustájení je důležité dbát na to, aby každý kůň měl šanci se dosyta nažrat. Musíme mít takový počet krmných míst, kolik máme koní, a to dostatečně od sebe, aby se nažrali i jedinci. Kterí jsou ve stádové hierarchii na nízké pozici.

Obr. 5 Tlačení u krmišť - málo krmných míst

Skladba krmné dávky aneb méně je více

Zde je na prvním místě potřeba říci, že základ krmné dávky každého koně by měla tvořit objemná krmiva, tedy seno nebo pastva. U rekreačních koní si pak vystačíte s minimálním přídatkem čehokoli dalšího. I sportovní koně, kteří dostávají koncentrovaných krmiv (oves, ječmen,...) více, bychom se měli snažit co nejvyšší podíl živin uhradit objemnými krmivy.

Kvalitní krmnou dávku sestavíte obvykle ze dvou až tří krmiv. Je zbytečné a často dokonce nevhodné krmnou dávku překombinovat. Je to pro koňské trávení i majitelovu peněženku zbytečně zatěžující.

Krmná dávka by také měla být stabilní a mělo by se od ní zasahovat co nejméně. Koňské trávení je konzervativní systém, který každá změna zatíží a může způsobit zažívací problémy a zhoršené využití živin. Krmná dávka by tedy měla být postavena tak, aby s ní šlo bez velkých změn pracovat podle aktuálního zatížení koně. Změna množství není problém, problém je zbrklé nasazování a vyřazování nových krmiv.

Pokud už v krmné dávce musíme nahradit nějaké krmivo, je potřeba tuto změnu dělat postupně, aby si na ní kůň zvykl. Pomalu krmivo přidáváme a sledujeme reakci koně. Tímto se také krásně vyhneme překrmení, protože na reakci koně dobře poznáme, zda mu aktuální množství už nestačí.

Nejčastější omyly v našich stájích aneb co bylo před 100 lety, neplatí dnes

Léta jezdím po stájích v celé České republice a některé chybné postupy se stále dokola opakují. Které to jsou?

■ Neznalost

- Mnoho lidí neví, proč jejich kůň žere právě to, co žere. Krmné dávky často určuje ustajovatel, bohužel ani ten není vždy v oblasti výživy dostatečně vzdělaný
- Mnoho majitelů bohužel nepozná, zda je výživný stav jeho koně dobrý či špatný

■ Ovlivnění reklamou

- Koně často dostávají až absurdní a zbytečné množství různých doplňků. Reklama je mocná, ale než zaplatíte nehorázné sumy peněz za krmné doplňky, zamyslete se nejprve nad základní krmnou dávkou koně. Pokud ta bude špatná, sebelepší doplněk nepomůže.

■ Snaha "přilepšit" a překombinované krmné dávky

- Každý týden jiná krmná dávka, protože se objevilo nové krmivo, které koni udělá dobře a hlavně si na něm pochutná, protože nemůže žrát pořád to stejné a jídelníček mu majitel chce udělat pestrý... To je špatně. Kůň potřebuje stabilní krmnou dávku s co nejmenším množstvím změn

■ Kvalita krmiv

- Je mnohdy zhoršená až naprosto mizerná. Plesnivé seno se krmit nesmí. Nestačí ze špatného balíku odmotat plesnivou část a zbytek zkrmit. Toxiny plísní jsou v celém balíku... to samé platí pro seno shrilé

■ Skladování krmiv

- Zcela nevhodné, pokud krmiva špatně skladuji, ztrácí postupně na kvalitě, je to jedna z nejpodceňovanějších věcí při krmení koní

■ Překrmování jádrem

- Příliš mnoho jadrných krmiv u koní, kteří je nepotřebují

■ Krmení ovsem před senem

- Má negativní dopady na zdraví trávicího traktu koní

■ Nedostatek krmných míst na pastevním ustájení

- má za následek hubené a pokopané koně, kteří jsou ve stádní hierarchii nízko postavení

■ Zastaralý přístup

- Koně se nějak krmili před 200 lety, nějak před 100 lety, jinak před 50ti lety a jinak dnes. Doba se mění, mění se koně, mění se jejich využití a mění se v neposlední řadě také půdy a krmiva na nich pěstovaná. Mějme úctu k tradicím a važme si moudra našich předků, ale budme otevření novým postupům a myšlenkám.

Na závěr

Doufám, že na základě získaných informací nejen dokážete lépe krmit své koně, ale také například lépe vyhodnotit komerční ustájení.

Výživa koní je složitý obor a knih pojednávajících o funkci jednotlivých živin, stavbě trávicího traktu a biochemických pochodech, je mnoho. Ale stručně a jasně sepsaná praktická příručka pro někoho, kdo netouží být odborníkem, ale chce jen dobře nakrmit svého koně, chybí.

Tento ebook není návodem, jak přesně jednotlivé koně krmit, ale ukazuje základní problematiku a to, čeho by si každý majitel koně měl všimnout a čemu by měl v každém případě věnovat svou pozornost.

Pokud se chcete o krmení koní dozvědět víc nebo pokud chcete zkontrolovat krmnou dávku svého koně, neváhejte mě kontaktovat na mailu info@krmeni-koni.cz. Ráda se vám a vašim koním budu věnovat.

Monika Mechová

